

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudkyň JUDr. Ludmily Valentové, JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Marie Turkové a JUDr. Brigity Chrastilové v právní věci žalobce: **I. K.**, zast. Mgr. Jaroslavem Sokolem, advokátem, se sídlem Máchova 11, 466 01 Jablonec nad Nisou, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. ledna 2007, č.j. 59 Az 3/2006 - 19,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Stěžovatel se kasační stížností domáhá, aby byl zrušen rozsudek Krajského soudu v Ostravě (dále „krajský soud“), kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. ledna 2006, č. j. OAM-2337/VL-10-11-2005, jímž nebyl stěžovateli udělen azyl podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), v platném znění. Důvodem žádosti o azyl ze dne 9. 12. 2005 byla legalizace pobytu stěžovatele na území České republiky poté, co mu bylo uloženo dne 12. 11. 2004 správní vyhoštění na dobu tří let a po nerespektování tohoto správního rozhodnutí s ním bylo dne 4. 12. 2005 zahájeno řízení pro podezření ze spáchání trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí. Stěžovatel přijel do ČR 18. 10. 2001 na dětský pas a krátkodobé turistické vízum. Vlast opustil dle jeho sdělení proto, že je vyznáním šabatista, a proto nemůže nosit zbraň. Proti nastoupení vojenské služby na Ukrajině nepodnikl žádná opatření, o alternativní službě věděl, ale myslel si, že se na něj nevztahuje. V ČR příležitostně pracoval a o azyl požádal, aby se vyhnul deportaci.

Kasační stížnost je přípustná podle ustanovení § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“), byla podána oprávněnou osobou a včas. Nejvyšší správní soud se zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Nejvyšší správní soud poskytuje ochranu veřejným subjektivním právům fyzických a právnických osob (§ 2 s. ř. s.). Zatímco úkolem krajských soudů je projednat a rozhodnout každý případ, Nejvyšší správní soud zajišťuje jednotu a zákonnost rozhodování soudů ve správním soudnictví (§ 12 odst. 1 s. ř. s.). K plnění jeho sjednocující role svěřuje zákon Nejvyššímu správnímu soudu různé procesní nástroje, na prvním místě nepochybně rozhodování o kasační stížnosti (§ 12 odst. 1 ve spojení s § 102 s. ř. s.). Ve věcech azylu v nové úpravě institutu nepřijatelnosti (§ 104a s. ř. s.) je kasační stížnost mimořádným

opravným prostředkem omezeným na případy objektivní nutnosti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Z těchto důvodů bude kasační stížnost ve věcech azylu přijata k projednání jen tehdy, jestliže rozhodování o ní umožní Nejvyššímu správnímu soudu zároveň plnit obecnější sjednocující funkci v systému správního soudnictví.

Ve své kasační stížnosti stěžovatel namítá nezákonnost napadeného rozsudku spočívající v nesprávném právním posouzení věci krajským soudem. Trvá na tom, že Ukrajinu opustil primárně z obavy o svůj osud v souvislosti s náboženským přesvědčením jako člen církve Adventisté sedmého dne. Z Ukrajiny mu nejsou známy případy výkonu alternativní služby, tj. beze zbraně. Ukrajina přikládá dle tvrzení stěžovatele branné povinnosti takovou důležitost, že jejím splněním podmiňuje vydání cestovního pasu. Obává se trestního postihu za dezerci ze své země.

Nejvyšší správní soud ze spisu zjistil, že krajský soud ve svém rozsudku přezkoumal rozhodnutí žalovaného na základě podané žaloby a zjistil, že stěžovatel se odjezdem do ČR chtěl vyhnout výkonu vojenské služby a jiné problémy ve vlasti se státem ani soukromými osobami neměl. Neuvedl tedy žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodu uvedených v zákoně o azylu (§ 12). Podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení azylu, je-li z postupu žadatele patrné, že ji podal s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny, ačkoliv mohl požádat o udělení azylu dříve, a pokud žadatel neprokáže opak. Krajský soud uvedl, že dokazování svědčí o tom, že stěžovatel neopustil Ukrajinu proto, že by měl odůvodněný strach z pronásledování z důvodu náboženství. Stěžovatel měl podle správního orgánu i krajského soudu v ČR možnost svobodného pohybu a rovněž si byl vědom, že může požádat o azyl již dříve. Oba uzavírají, že žádost o azyl byla podána z cílem vyhnout se správnímu vyhoštění a legalizovat si pobyt poté, co stěžovatel v ČR několik let nelegálně pobýval a pracoval.

Ve své kasační stížnosti stěžovatel vůbec neuvádí, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů ani takové či obdobné tvrzení argumentačně nepodporuje a ani nedokazuje, či nic k důkazu nenabízí.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je navíc vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní procesní ochrana stěžovateli již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany.

Institut přijatelnosti kasační stížnosti je snahou o rovnováhu mezi dvěma zájmy: zájmem na spravedlnosti v každém jednotlivém případě a zájmem na efektivitě působení objektivního práva.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ode dne 13. 10. 2005. Je proto namístě provést jeho výklad tak, aby bylo předvídatelným způsobem stanoveno, jakými úvahami a kritérii se bude Nejvyšší správní soud v budoucnu řídit.

V moderním právním státě je odmítána možnost neomezené volné úvahy. Při aplikaci § 104a zákona o azylu je nezbytné ujasnit si obsah tohoto ustanovení z hlediska možností,

keré se správnímu orgánu nabízejí. Neurčitý právní pojem, zde představovaný „přesahem vlastních zájmů stěžovatele“ nelze obsahově dostatečně přesně vymezit a jeho aplikace závisí na odborném posouzení v každém jednotlivém případě. Neurčité právní pojmy zahrnují jevy, nebo skutečnosti, které nelze úspěšně zcela přesně právně definovat; jejich obsah a rozsah se může měnit, často bývá podmíněn časem a místem aplikace normy. Zákonodárce vytváří prostor soudu, aby zhodnotil, zda konkrétní situace patří do rozsahu daného neurčitého právního pojmu, či nikoli. Při interpretaci neurčitého právního pojmu se správní orgán musí zabývat konkrétní skutkovou podstatou, jakož i ostatními okolnostmi případu, přičemž sám musí alespoň rámcově obsah a význam užitého neurčitého pojmu objasnit, a to z toho hlediska, zda posuzovanou věc lze do rámce vytvořeného rozsahem neurčitého pojmu zařadit.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele (který ve věcech azylu jedině vede k meritornímu projednání kasační stížnosti), je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či tedy spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.) apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je způsobem naznačeným výše zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Například, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost. V daném případě však míra obecnosti, s jakou byla kasační stížnost podána, aniž by byla upřesněna konkrétní pochybení žalovaného či soudu, nesvědčí pro to, aby kasační stížnost mohla být považována za přijatelnou. Je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a tvrdit některý z důvodů kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 s. ř. s., ale také uvést, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat. K tomu však v daném případě nedošlo, a proto má Nejvyšší správní soud za to, že důvod k tomu, aby kasační stížnost považoval za přijatelnou, zde chybí /obdobně již Nejvyšší správní soud rozhodoval ve věcech spis. zn. 1 Azs 13/2006 (publikováno ve Sbírce pod č. 933),

1 Azs 112/2004, 1 Azs 174/2004, 5 Azs 20/2003, 5 Azs 151/2006, 5 Azs 6/2007, 5 Azs 9/2007, a především 5 Azs 22/2003/. Pokud jde o vyhýbání se vojenské službě a žádost a azyl, i tuto otázku judikoval Nejvyšší správní soud již ve věci sp.zn. 5 Azs 4/2004 a 2 Azs 15/2003.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na námitky podané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s ustanovením § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 14. května 2007

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu